

I samarbejde med odenseanerne

ODENSE KOMMUNES HANDICAPPOLITIK 2022

INDHOLD

Forord..... 2

Målgruppen 4

Fra borgerinddragelse til temaer
i Odense Kommunes Handicappolitik 8

#1 Tema: Mennesket først 10

#2 Tema: Hverdagsliv med indhold 12

#3 Tema: Tilgængelighed for alle 14

#4 Tema: Fælles ansvar 16

Epilog - Perspektiver fra referencegruppen..... 18

**ODENSE KOMMUNES
HANDICAPPOLITIK 2022**

Et samarbejde på tværs af Odense Kommune

FORORD

I Odense er vi enige om, at alle skal have mulighed for at deltage i byens liv og for at leve den tilværelse, de ønsker. Odense Kommunes Bystrategi siger, at "Alle skal med i fællesskabet". Det gælder selvfølgelig også odenseanere med fysiske og psykiske handicap og dem, der i kortere eller længere perioder har et handicap. Det betyder, at vi i Odense alle har et ansvar for at skabe en inkluderende by.

Politikken skal favne en bred gruppe af mennesker: Den skal være for de alleryngste og for de ældste. Den skal være for dem med omfattende funktionsnedsættelser og for dem med et mindre handicap. Politikken skal også være tydelig for dem, der har enten et fysisk eller psykisk handicap - eller begge dele.

Vores mål med Odense Kommunes Handicappolitik er, at mennesker med handicap skal have mulighed for at leve et godt, meningsfyldt og selvstændigt liv - på lige fod med alle andre. Derfor har det også været afgørende, at odenseanere med handicap har hjulpet til med at udarbejde denne politik.

De mange odenseanere, der aktivt har deltaget i arbejdet, er kommet med uundværlige bidrag. Deres perspektiver er blevet til handicappolitikens fire temaer. Temaerne beskriver værdier, som er universelle - det vil sige, at de gælder for alle mennesker. Men når odenseanerne har peget os i den retning, er det netop, fordi der ofte skal noget ekstra til, for at mennesker med handicap oplever samme vilkår som andre.

Når vi skriver, at alle skal med i fællesskabet, arbejder vi også for, at det sker. Det skal de fælles værdier i handicappolitikken hjælpe os med. Værdierne er vores afsæt, når vi i kommunens forvaltninger, på forskellig vis, støtter odenseanere med handicap i at leve et godt hverdagsliv. Arbejdet med handicappolitikken er en proces, hvor vi bygger videre på det, der fungerer godt, og bevidst sætter ind på områder, hvor vi kan blive bedre.

Vi opfordrer både virksomheder, foreninger og andre odenseanere, både med og uden handicap, til at tage værdierne med sig i mødet med mennesker, som på grund af funktionsnedsættelse har nogle særlige udfordringer i hverdagen. Sådan får vi alle med i fællesskabet.

Pårørende er en vigtig ressource i livet for mange mennesker med handicap. For de pårørende er det også ofte vigtigt at være tæt på deres nærtstående liv. Derfor har vi Odense Kommunes Pårørendepolitik (2019) som rettesnor for samarbejde med og støtte til de pårørende og deres behov.

Afslutningsvist siger vi stor tak til alle de odenseanere, der har hjulpet os. Jeres bidrag er helt afgørende! For kun ved fælles hjælp skaber vi en by, hvor alle er med i fællesskabet.

God læselyst fra

Økonomiudvalget på vegne af Odense Byråd

Peter Rahbæk Juel

Brian Dybro

Susanne Crawley Larsen

Christoffer Lilleholt

Søren Windell

Tommy Hummelmoose

Tim Vermund

Reza Javid

Claus Houden

MÅLGRUPPEN

HVEM OMFATTER ODENSE KOMMUNES HANDICAPPOLITIK?

Hvorfor kalder vi det ikke bare en menneskepolitik?

Sådan lød spørgsmålet fra en deltager på en workshop – et led i processen mod den endelige politik. Undervejs har der tegnet sig et tydeligt billede af, at mennesker med handicap og funktionsnedsættelser er lige så forskellige som alle andre. Det er børn, det er unge, og det er voksne. De er forskellige i deres udfordringer, men også i deres måde at betragte egne udfordringer på.

Nogle identificerer sig selv som handicappede, nogle omtaler sig selv som et menneske med en funktionsnedsættelse, og nogle ser sig selv som et menneske med særlige behov eller udfordringer.

Hvor nogle har et fysisk handicap, har andre en kognitiv funktionsnedsættelse eller en psykisk lidelse. Faktisk har nogle en kombination af disse.

Fysiske handicap er typisk synlige, hvorimod andre handicap er usynlige, men ikke desto mindre ganske virkelige.

Vi ønsker med vores politik at favne denne bredde og samtidig rumme børn, unge og voksne. Det er ambitiøst! Heldigvis har vi fået hjælp af mange af de odenseanere, der selv lever med et handicap eller funktionsnedsættelse, eller som har et barn med funktionsnedsættelse. Vores handicappolitik lægger

sig desuden op ad FN's handicapkonvention, der definerer målgruppen således:

”Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk* funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.”

Vi bruger betegnelsen 'menneske med handicap eller funktionsnedsættelse', da vores borgerinddragelse har vist, at det er ord, som mange i målgruppen kan identificere sig med.

Men hvilke livshistorier gemmer der sig i denne forskelligartede målgruppe, og hvad siger menneskerne med handicap og funktionsnedsættelse om sig selv?

For at lære mere om målgruppen kan du dykke ned i historierne på side 6-7 og måske følge opfordringen: ”at spørge i stedet for at hviske eller kigge væk.”

- Så bliver du klogere på dine medmennesker.

* Sensorisk funktionsnedsættelse:
f.eks. syn, duft eller hørelse.

Postkort fra 14 odenseanere, der giver et lille indblik i målgruppens bredde.

Du finder historierne i deres fulde længde i pjecen

**"INDBLIK
– 14 odenseanere fortæller om deres liv og hverdag med funktionsnedsættelse",** som er tilgængelig på Odense.dk.

"Ordblind er ikke rigtigt et ord, jeg bruger. Jeg er bare ikke så god til at stave."

[Læs Peters historie i "INDBLIK"](#)

Der er [...] ikke noget, der holder Milas tilbage, men nogle gange bliver han ked af det, når han alligevel ikke kan følge med de andre.

[Læs Milas historie i "INDBLIK"](#)

Selvom kollegerne [...] ikke helt forstår [...] har de den rummelighed, som Christian har brug for.

[Læs Christians historie i "INDBLIK"](#)

Der er ting, jeg ikke kan på grund af mit handicap [...] Men for det meste har jeg det godt og kan lave de ting, jeg gerne vil.

[Læs Daniels historie i "INDBLIK"](#)

Jeg er bange for at skrive i en ansøgning, at jeg har et handicap, der skal tages hensyn til. Men jeg kan heller ikke lade være med at nævne det, for det er en ret prominent del af mit liv.

[Læs Annas historie i "INDBLIK"](#)

Jeg har en drillehånd.

[Læs Ronjas historie i "INDBLIK"](#)

...det er jo ikke ligesom en kørestol. Men hvis folk tænker noget, så vil jeg hellere have, at de kommer hen og snakker med mig, [...], end at de står og hvisker.

[Læs Lenes historie i "INDBLIK"](#)

I en normal klasse er der mere pres på. Her har jeg lettere ved dansk, matematik og engelsk.

[Læs Felix' historie i "INDBLIK"](#)

Jeg er ikke bare min kørestol. Jeg prøver mig frem, finder ud af meget henad vejen.

[Læs Ibs historie i "INDBLIK"](#)

[Læs Ramonas historie i "INDBLIK"](#)

Jeg har accepteret, at jeg har en sygdom.

[Læs Carls historie i "INDBLIK"](#)

Børnene har svært ved at lege med hinanden, så de voksne støtter dem i at være sammen og er nødt til at guide hele vejen igennem en leg.

[Læs Camerons historie i "INDBLIK"](#)

Det handler om at få afmystificeret, hvad et handicap er. Og jeg er jo bare blind.

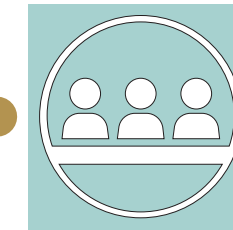
[Læs Thorkilds historie i "INDBLIK"](#)

Jeg kan stadig lave lidt mad og pleje blomsterne, og jeg sørger også for at handle.

[Læs Annelises historie i "INDBLIK"](#)

FRA BORGERINDDRAGELSE TIL TEMAER I ODENSE KOMMUNES HANDICAPPOLITIK

Den brede og forskelligartede målgruppe, som vores politik omfatter, har kaldt på flere forskellige typer af borgerinddragelse. Tilsammen har borgerinddragelsen dannet grundlag for politikken fire temaer: Mennesket først, Hverdagsliv med indhold, Tilgængelighed for alle og Fælles ansvar. Politikken temaer er altså kommet til verden udelukkende på baggrund af odenseanernes ønsker. På næste side kan du se et overblik over vores borgerinddragelsesproces.

HANDICAPRÅDET
Inddragelsesproces
og dialog.

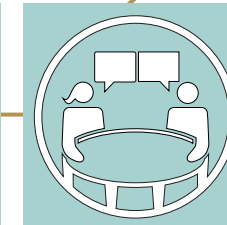

AFSÆT FOR DIALOG

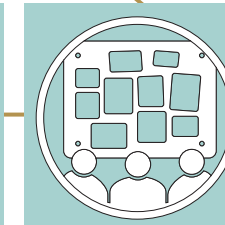
Artikelserie, hvor børn, unge og voksne fra Odense fortæller om deres liv og hverdag med funktionsnedsættelse. Materialet har fungeret som afsæt for dialog i flere sammenhænge.

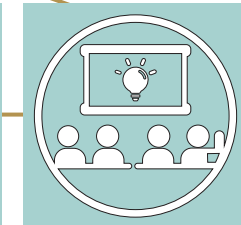
**DIGITAL BORGER-
INDDRAGELSE**
via handicap-
organisationer i
Odense.

DIALOGMØDER
for forældre til
børn med funk-
tionsnedsættelse.

WORKSHOP
for handicap-
organisationer i
Odense og byrå-
dets politikere.

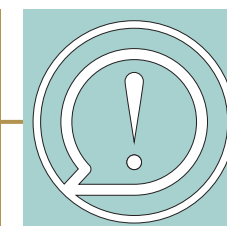

KLASSEFORLØB
udviklet til udskolings-
elever i special-
pædagogiske skole-
tilbud.

4 TEMAER
baseret på borger-
perspektiver

TEMAER I POLITIKKEN
#1 Mennesket først
#2 Hverdagsliv med indhold
#3 Tilgængelighed for alle
#4 Fælles ansvar

REFERENCEGRUPPEN
Kvalificering
og perspektivering
af temaer.

HANDICAPTOPMØDE
Parallelt med handicappolitikken
indsamles input til udviklings-
initiativer på handicapområdet
på topmødet 2022.

#1 TEMA

MENNESKET FØRST

Børn, unge og voksne med handicap og funktionsnedsættelser er lige så forskellige som alle andre, men oplever nogle gange at blive sat i 'bås'. Det er essentielt at blive mødt som et menneske med egne ønsker, behov og løsningsforslag – uafhængigt af de begrænsninger, som funktionsnedsættelsen giver – hvad enten de er synlige eller usynlige.

Vi skal i Odense Kommune sikre odenseanernes retssikkerhed, og vi skal bidrage til, at der er plads til forskellighed – både i Odense by, på uddannelsessteder, på arbejdspladser og i vores forvaltningsarbejde. Vi skal skabe de bedste vilkår for børn, unge og voksnes trivsel, læring og udvikling. Det gør vi ved at møde alle børn, unge og voksne med positive forventninger og med et blik for deres udvikling. Derudover er det vigtigt, at vi dækker de behov, som mennesker med handicap og funktionsnedsættelser har – når behovene er der.

For at kunne skabe udvikling på handicapområdet er rettighed og faglig kvalitet vigtige nøgleord i vores arbejde – både socialfagligt og sundhedsfagligt.

ODENSEANERNE
I BORGERINDDRAGELSEN
PEGER PÅ
VIGTIGHEDEN AF:

Plads til forskellighed

Selvbestemmelse og selvhjulpenhed

Anerkendelse af potentialer

Forebyggelse

Fleksibilitet

Der skal også være plads til den enkelte borgers udvikling med den rigtige støtte i hverdagen. Så man for eksempel kan lære at tage bussen i stedet for taxaen.

- Deltager i den digitale borgerinddragelse

Jeg ønsker ikke kun at defineres som min sygdom og medfølgende handicap. Men som alt det andet.

- Deltager i den digitale borgerinddragelse

For at alle kan få lige muligheder, skal man have noget forskelligt.

- Deltager i workshop

#1 TEMA

MENNESKET FØRST

En god hverdag inkluderer blandt andet at have noget at stå op til. Det handler om at kunne bidrage og være en del af et fællesskab. Det gælder fritidsaktiviteter, dagtilbud samt skole og uddannelse. Børn, unge og voksne skal trives, lære og udvikle sig i vores dagtilbud, skoler og indsatser.

Den gode barndom og det gode ungdomsliv i fællesskab med andre har en værdi i sig selv – ligesom et arbejde giver selvtillid og mulighed for at være en del af et særligt fællesskab.

Vi skal i Odense Kommune skabe rammer, der gør det muligt for mennesker med handicap og funktionsnedsættelser at have en meningsfuld hverdag – herunder også et fritidsliv – hvad end det indeholder for det enkelte menneske. Samtidig er det vigtigt, at det enkelte menneske oplever en kontinuitet i livets overgange, når der for eksempel kommer nye samarbejdspartnere. Vi skal i Odense Kommune sikre at både borgere og pårørende føler sig trygge i overgangene.

Vi skal understøtte stærke fællesskaber, af høj kvalitet, der kan rumme udvikling for alle børn, unge og voksne og samtidig giver dem mulighed for at tage del i samfundet omkring dem.

#2 TEMA

HVERDAGS- LIV MED INDHOLD

ODENSEANERNE I
BORGERINDDRAGELSEN
PEGER PÅ VIGTIGHEDEN AF:

At have noget at stå op til

Fællesskab og fritidsliv

At bidrage

Det er SÅ betydningsfuldt for mig, at jeg kan beholde mit job og have en almindelig hverdag, selvom der er ting, som jeg ikke kan i fuldt omfang.

- Deltager i den digitale borgerinddragelse

Alle har noget at bidrage med.

- Deltager i workshop

At få et fritidsliv – herunder særlige fritidstilbud og opmærksomhed på ressourcer i de almindelige fritidstilbud.

- Deltager i dialogmøde

#2 TEMA

HVERDAGSLIV MED INDHOLD

”

Vi som døve følger også vores børn til alverdens ting uden at kunne følge med i samtalerne omkring os.

- Deltager i den digitale borgerinddragelse

#3 TEMA

TILGÆNGELIGHED FOR ALLE

Det kan være svært at deltage i samfundet på lige fod med alle andre, når omgivelserne i sig selv kan skabe udfordringer for mennesker med handicap og funktionsnedsættelser.

Vi skal i Odense Kommune derfor skabe tilgængelighed, der imødekommer alle mennesker både fysisk, kommunikativt og informativt. Mennesker med fysiske eller kognitive funktionsnedsættelser skal også have adgang til at deltage i fællesskaber og i bylivet – og på den måde deltage i samfundet på lige fod med alle andre.

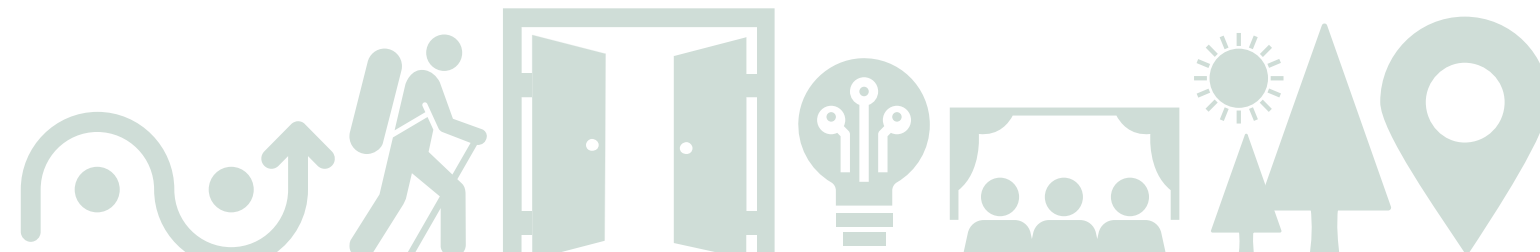
For at det skal lykkes, skal vi sørge for, at omgivelserne ikke begrænser, men derimod støtter tilgængeligheden for alle.

ODENSEANERNE I
BORGERINDDRAGELSEN
PEGER PÅ VIGTIGHEDEN AF:

Handicappet skal fylde så lidt som muligt

Adgang

Teknologier og mobilitet

”

For at kunne være en del af et samfund skal man som handicappet kunne deltage i byens liv. Det kan man kun, hvis man kan komme til de steder, hvor der for eksempel foregår noget kulturelt.

- Deltager i workshop

Trafiksikkerhed - overskuelighed. Det er vigtigt at kunne orientere sig. Der skal også være trafikundervisning i specialtilbuddene.

- Deltager i dialogmøde

#3 TEMA

TILGÆNGELIGHED
FOR ALLE

Samarbejdet mellem mennesker med handicap eller funktionsnedsættelse, deres pårørende og kommunens medarbejdere er et fælles ansvar. Samarbejdet baserer sig dels på lovgivning, herunder også borgerens retssikkerhed, dels på at finde gode løsninger. Samarbejdet må aldrig afhænge af, hvor mange ressourcer det enkelte menneske har.

I Odense Kommune har vi en ambition om, at mødet med systemet skal være godt og konstruktivt. Som menneske med handicap eller funktionsnedsættelse er det vigtigt at opleve et system, der er gennemsigtigt og brugervenligt. Odense Kommune skal sammen med det enkelte menneske finde frem til dét, man har brug for og ret til – når behovet er der.

Vi skal i Odense Kommune danne partnerskaber mellem vores forvaltninger, mennesker med handicap eller funktionsnedsættelse, pårørende, erhvervslivet, uddannelsessteder, regionen og det øvrige civilsamfund. Partnerskaberne skal ikke kun sikre en god udvikling på handicapområdet, men også styrke vores samarbejde, vores fælles ansvar og rummeligheden i samfundet.

#4 TEMA

FÆLLES ANSVAR

ODENSEANERNE I
BORGERINDDRAGELSEN
PEGER PÅ VIGTIGHEDEN AF:

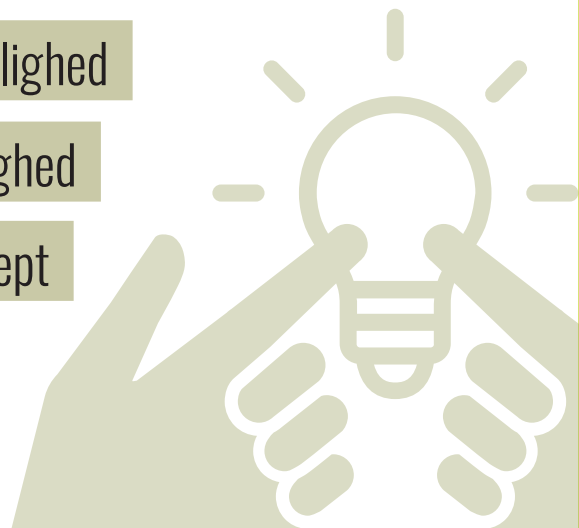
Samarbejde

Gennemsigtighed

Overskuelighed

Rummelighed

Egen accept

Vær ærlig om de økonomiske rammer – det er dét, vi har at agere inden for.

- Deltager i workshop

Fleksible veje i uddannelsessystemet, der gør det muligt at komme ind på et rummeligt arbejdsmarked efterfølgende. Kan eksempelvis 20% af en pædagoguddannelse give adgang til et job?

- Deltager i workshop

Det kan være svært at navigere i kommunens systemer.

- Deltager i workshop

#4 TEMA

FÆLLES ANSVAR

EPILOG - PERSPEKTIVER FRA REFERENCE- GRUPPEN

Referencegruppen bestod af en mindre gruppe odenseanere: unge, voksne og forældre til børn med funktionsnedsættelse, som ønskede at følge vores proces fra borgerinddragelsen frem mod politikken temaer.

Referencegruppen havde en bred diversitet inden for alder, handicap, livssituation og ønsker for handicappolitikken. Gruppens overordnede opgave var at kvalificere og perspektivere politikken fire temaer samt at give feedback på borgerinddragelsen i processen.

”

Tak, fordi vi inddrages. Håber, at alle vores inputs tages med, så det bliver en 'aktiv' og virkelig handicappolitik, hvor der er mål, delmål og succeskriterier.

- Input fra referencegruppen

”

Det betyder virkelig meget, at politikken tager afsæt i de reelle og komplekse udfordringer, man kan opleve som borger, da det er borgerne, der skal drage nytte af det. Og det er næsten umuligt at forstå og tilgodese de mangfoldige udfordringer, hvis ikke man har det tæt på livet.

- Input fra referencegruppen

”

Der skal være mere fleksibilitet i brugen af lovgivning. Lovgivning skal kunne hjælpe det enkelte menneske og ikke kun tilbyde 'standardløsninger'.

Der skal være hjælp i overgange i indsatser. Hjælp og indsatser skal ikke afhænge af, hvorvidt man er ressourcestærk.

- Input fra referencegruppen

”

Hvordan vil vi gøre det her?

- Input fra referencegruppen

”

En virksom handicappolitik skal være et reelt og aktivt styringsredskab og ikke ligge som et flot dokument.

- Input fra referencegruppen

”

Fantastisk, at politikken er baseret på borgerinddragelse. Borgeren er ekspert i eget liv. Vi ved, hvad der er bedst for os - så bliv endelig ved med at inddrage os.

- Input fra referencegruppen

ALLE SKAL MED I FÆLLESSKABET

Vi vil være en by, der håndterer problemerne, inden de vokser sig store. En by, hvor forskellighed er en styrke, og hvor man også bor sammen med og møder mennesker i byens rum, som ikke ligner en selv.

Fra Odense Kommunes Bystrategi

ODENSE
KOMMUNE

I samarbejde med odenseanerne

ODENSE KOMMUNES HANDICAPPOLITIK 2022